

Obsah

ÚVODNÍ ČÁST	11
Předmluva	11
Úvodní slovo	12
Úvod	14
Výběrový stručně komentovaný přehled dosavadní literatury o mariánských, trojičních a dalších světeckých sloupech a pilířích v Čechách a na Moravě	16
Výběrový chronologický soupis zahraniční literatury věnované mariánským, trojičním a dalším světeckým sloupům	19
Statistika mariánských, trojičních a dalších světeckých sloupů a pilířů ve Středočeském kraji	22
Ikonografie mariánských, trojičních a dalších světeckých sloupů a pilířů ve Středočeském kraji	26
Vývoj a uměleckohistorické zhodnocení mariánských, trojičních a dalších světeckých sloupů a pilířů ve Středočeském kraji	32
Stratigrafický průzkum povrchových úprav vybraných děl ve Středočeském kraji	72
OKRES BENEŠOV	75
Benešov , neznámý autor, sloup se sochou sv. Floriána při kostele sv. Anny na Masarykově náměstí, 1. polovina 19. století?	77
Čechtice , V. Hušák?, pilíř se sochou Panny Marie (Lourdská) v zatravněné ploše na návsi naproti budově úřadu městyse, 1900	81
Křivsoudov , neznámý autor, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého uprostřed městyse, 1722	84
Neveklov , neznámý autor, pilíř původně se zpodoběním sv. Floriána uprostřed severní části náměstí Jana Heřmana nedaleko radnice, 1773	88
Poříčí nad Sázavou , neznámý autor, pilíř s plastikou sv. Jana Nepomuckého (v současnosti s kovovým křížem) po levé straně vjezdu na most císaře Františka Josefa, 1. polovina 19. století?	91
Postupice , neznámý autor, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého na prostranství před kostelem sv. Martina a budovou bývalé fary čp. 12, 1745	94
Radošovice , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého na návsi před domem čp. 31, 2. polovina 18. století?	96
Smilkov , Tomáš Hatlák, torzo pilíře se zpodoběním Božské prozřetelnosti a se sousoším sv. Jana a Pavla na rozcestí komunikací za obcí při odbočce na Arnoštovice, 1761	99
Tehov , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého na rozcestí místních komunikací v obci u čp. 44, 2. polovina 18. století	107
Votice , neznámý autor (čtveřice soch), Josef a Pavel Jiríčkovi (socha Panny Marie), František Svoboda (architektonické prvky pilíře), pilíř se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na náměstí Komenského, 1. čtvrtina 18. století (čtveřice soch) a 1877 (architektura a socha Panny Marie)	109
OKRES BEROUN	115
Cerhovice , neznámý autor, pilíř s kaplicí a s reliéfem Ukřižování při polní cestě východně od obce, kolem 1600?	117
Hořovice , neznámý autor, pilíř s kaplicí (a se sousoším Panny Marie s Kristem – Pieta) pod ulicí Na Hoříčkách, 1675	119
Hořovice , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami u kostela Nejsvětější Trojice na Palackého náměstí (část originální sochařské výzdoby v lapidáriu), po 1713?	123
Hostomice , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Bolestná) v parku na Tyršově náměstí, 1714, 1924, 2012 (z těchto let kopie sochy Panny Marie)	135
Karlštejn , neznámý autor, sloup s kaplicí a s reliéfem Ukřižovaného po levé straně komunikace mezi první a druhou bránou hradu, mezi léty 1560–1577, 1893 (první etáž podstavce)	144
Lochovice , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Bolestná) před kostelem sv. Ondřeje, 1687 (sloup), 2. třetina 18. století? (socha Panny Marie)	149
Nižbor , neznámý autor, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého po straně komunikace v Berounské ulici u objektu e. č. 77, 1710–1730	153
Nižbor , neznámý autor, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého po pravé straně v zatáčce komunikace v Křivoklátské ulici u objektu e. č. 63, 1720–1730	158
Tetín , neznámý autor, pilíř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Svatohorská) u kostela sv. Kateřiny, počátek 18. století? (socha), 19. století? (pilíř)	161

OKRES KLADNO	165
Běloky , neznámý autor, sloup se sochou Krista (Dobry pastyř) na prostranství před kaplí sv. Floriána, 1700–1735	167
Budenice , Jan Jirí Bendl?, pilř se sochou sv. Isidora Madridského (odcizena) na prostranství proti kapli tēhož svētkē nedaleko obce, 1673	170
Buštēhrad , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona) na dolním náměstí před kaplí sv. Máří Magdalény, do 1700 a začátek 20. století (nové prvky sloupu)	173
Buštēhrad , Ondřej Dubke, sloup s reliéfem Panny Marie s Ježíškem (Staroboleslavské paládium) na rohu ulic Revoluční a Kladenské, originál na nádvoří zámku, po 1700	177
Družec , Georg Gran, sloup se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona) u kostela Nanebevzetí Panny Marie, 1674	187
Kamenné Žehrovice , neznámý autor, pilř s kaplicí a se sochou sv. Rocha ve Skalní ulici proti domu čp. 331, 1838	193
Kladno (v současnosti též Velká Dobrá) , neznámý autor, pilř se sochou sv. Jana Nepomuckého v kašně v ulici T. G. Masaryka, 1706 a 2003, originál sochy sv. Jana Nepomuckého ve Velké Dobré u kaple Nalezení sv. Kříže na podstavci jiné sochy	195
Kladno , Kilián Ignác Dientzenhofer (architekt), Karel Josef Hiernle (sochařská výzdoba), Jan Petr Baumgartner (kamenické prvky), pilř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Immaculata) a s dalšími sochami svētců na náměstí starosty Pavla, 1740	202
Koleč , neznámý autor, torzo sloupu se sochou Panny Marie (Immaculata) u domu čp. 36, 1. polovina 18. století	233
Sazená , neznámý autor, Pavel Kytka (autor kopie), sloup s Pannou Marií s Ježíškem (Madona Immaculata) na návsi na křižovatce komunikací před domem čp. 35, kolem 1700, 2004 (kopie)	237
Slaný , neznámý autor, pilř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Regina coeli) na hřbitově u legionářského pohřbiště, 1697	240
Slaný , neznámý autor, oboustranný sloup se sousoším Nejsvětější Trojice (Gnadenstuhl) a Panny Marie (Immaculata) na náměstí, 1681, neexistuje	244
Smečno , neznámý autor, pilř se sochou sv. Jirí na náměstí T. G. Masaryka u domu čp. 106, 1700–1710	250
Smečno , Kilián Ignác Dientzenhofer (architektura), Matyáš Schönherr, Ignác František Platzer (sochařská výzdoba), pilř se sousoším Nejsvětější Trojice (Triumfální) v parku u kostela Nejsvětější Trojice, 1740–1744	254
Smečno , neznámý autor, sloup s kaplicí a sochou Panny Marie (Bolestná) na vrchu mezi Smečnem a Svinařovem, 18. století, neexistuje (jen novodobý podstavec v kostele Nejsvětější Trojice ve Smečně)	274
Velvary , František Tollinger, Matěj Tollinger? (sochařská výzdoba), Antonín Falke (kamenické prvky), obelisk se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami svētců na náměstí krále Vladislava, 1719	275
Zlonice (původně Budenice) , neznámý autor, sloup s kaplicí a reliéfy na náměstí Pod Lipami před budovou městského úřadu (původně nedaleko budenické kaple sv. Isidora Madridského při komunikaci k Jarpicům), 1700	297
Zvoleněves , Václav Špaček (architektura), Ondřej Dubke (sochařská výzdoba), Bartoloměj Einsele (kamenické prvky), sloup se sochou Panny Marie (Bolestná) a s dalšími sochami na návsi, 1711, neexistuje	301
OKRES KOLÍN	305
Český Brod , Jan Jirí Šlančovský, pilř se sousoším sv. Rodiny na náměstí Arnošta z Pardubic, 1722–1723, 1996 (kopie sousoší a římsy)	307
Kolín , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami svētců na Karlově náměstí, 1682 (socha Panny Marie), 1763 (sochy svētců), 1891 (podstavce soch s reliéfy svētců), 20. století (kamenosochařské kopie sochy Panny Marie, dříku sloupu, soch svētců, balustrády apod.)	320
Kolín , neznámý autor, obláčkový pilř s reliéfem Staroboleslavského paládia a s dvojicí soch sv. Jana Nepomuckého a sv. Barbory u ohradní zdi kostela Nejsvětější Trojice, 1740–1750	340
Kolín , neznámý autor, torzo sloupu se sochou Panny Marie na rozcestí ulic Benešovy a Na Výfuku blízko areálu nemocnice, 1761	343
Kouřim , neznámý autor, pilř (původně sloup) se sochou Panny Marie (Immaculata) v kašně na Mírovém náměstí, 1694 (1745)	344
Kouřim (původně Konárovice) , neznámý autor (Jan Sucharda ml.?), pilř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona) v areálu kouřimského skanzenu, 1856–1870?	351
Přistoupim , neznámý autor, František Martin Katterbauer? (socha svētkē), sloup se sochou sv. Václava u budovy čp. 37, 1686, kolem 1715? (socha svētkē)	356
Přistoupim , neznámý autor, pilř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Tismická) severně od kostela sv. Václava u domu čp. 2, 1780	361

Ratboř , neznámý autor, pilíř se sousoším Apoteózy sv. Jana Nepomuckého u kostela sv. Václava, 1711–1723	364
Svojšíce , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Václava u komunikace do Zásmuk, 1694 (socha světce), 1891 (pilíř)	367
Svojšíce , František Martin Katterbauer?, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého před budovou zámku u rybníka, 1714	369
Tuklaty , Jan Jiří Šlanzovský?, pilíř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Immaculata) u budovy bývalé fary čp. 19, 1717	372
Týnec nad Labem , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na Masarykově náměstí, 1768, 1909? (kopie čtveřice soch)	379
Zásmuky , František Martin Katterbauer?, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na prostranství před kostelem Nanebevzetí Panny Marie, 1700	386
Žiželice , neznámý autor, torzo sloupu se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na Masarykově náměstí, 1715 (socha Panny Marie), 2. polovina 18. století? (čtveřice soch)	394
OKRES KUTNÁ HORA	399
Čáslav , neznámý autor, obláčkový pilíř se sochou Panny Marie (Immaculata) na náměstí Jana Žižky, 1745	401
Čáslav , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého u budov mlýna čp. 76 na hrázi Podměstského rybníka, 2. třetina 18. století?, 20. století (pilíř s nástavcem pod sochou)	409
Kácov , Václav Špaček (architekt), Ondřej Dubke (sochařská výzdoba), Jan Petr Baumgartner (kamenické prvky), pilíř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Immaculata) a se sochami 14 svatých pomocníků i dalších světců na prostranství u zámku, 1728–1730	411
Krchleby , neznámý autor (Franz Baugut?), pilíř se sochou sv. Františka z Pauly na návrší u komunikace z Krchleb na Štrampouch, 1703, 1878	429
Kutná Hora , neznámý autor, Franz Baugut? (nedochovaná další sochařská výzdoba sloupu), sloup se sochou sv. Barbory na Komenského náměstí před domem čp. 72, starší podstavec sochy v ulici U Havírny naproti budově čp. 387, 1680, 1717, 1882, 2010	432
Kutná Hora , Franz Baugut, obláčkový pilíř se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na Šultysově náměstí, 1714–1716	436
Kutná Hora , neznámý autor, pilíř s kaplicí a s reliéfními plastikami světců v ulici V Hutích východně od kostela Nejsvětější Trojice, 18. století?, 2010 (plastiky)	464
Kutná Hora – Sedlec , Matěj Václav Jäckel (sochařská výzdoba), Jan Jiří Šlanzovský (reliéfy podstavce), neznámý autor (čtveřice soch světců), pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého a s dalšími sochami světců v Zámecké ulici před vstupem do areálu kostnice, 1704–1707 (pilíř se sochou světce a reliéfy), 2. čtvrtina 18. století? (sochy sv. Prokopa a sv. Floriána), 1. čtvrtina 20. století? (sochy sv. Vojtěcha a sv. Václava)	466
Malešov , neznámý autor, pilíř se sochami sv. Floriána, sv. Antonína Paduánského a sv. Jana Nepomuckého v rámci ohradní zdi na jihozápadním konci náměstí, kolem 1770	478
Nové Dvory , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na Masarykově náměstí, 1701	482
Nové Dvory , neznámý autor, sloup se sochou sv. Máří Magdalény v areálu bývalého dominikánského kláštera sv. Anny ve dvoře u čp. 21, 1. čtvrtina 18. století? (socha), 1. polovina 20. století? (sloup)	490
Nové Dvory , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Václava u průčelí domu čp. 56 v Havlíčkově ulici, 1. polovina 18. století? (socha)	492
Slavošov , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) v prostoru návsi po levé straně komunikace pod úrovní silnice mezi čtveřicí lip, 1765	494
Záboří nad Labem , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) na návsi u kostela sv. Prokopa a domů čp. 30 a 31, 1739	497
Zbraslavice , neznámý autor, pilíř se sochou Panny Marie (Immaculata) v centru obce, 1767	502
Zruč nad Sázavou , neznámý autor, Jitka Musilová (socha světce), pilíř se sochou sv. Vavřince u komunikace ze Zruče na Dolní Pohled, 19. století (pilíř), 21. století (socha světce)	506
Žleby , neznámý autor, obláčkový pilíř se sochou Panny Marie (Immaculata) na Zámeckém náměstí, 1741 (socha, obláčkový pilíř), 1886 (podnož oplocení, pódium, podstavec)	508
OKRES MĚLNÍK	513
Cítov , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) u kostela sv. Linharta a u domu čp. 2, 1713	515
Chlumín , Václav Špaček (architektura), Johann Pursch (sochařská výzdoba), pilíř se zpodoběním Nejsvětější Trojice, Božího oka, českých zemských patronů, sv. Anny a s dalšími sochami ve středu obce, 1728	520
Chvatěruby , Matyáš Bernard Braun, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého na skále nad vltavským údolím za čp. 118, kolem 1720?	549
Kokořín , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Mikuláše Tolentinského a s dalšími sochami světců na návsi před budovou zámku čp. 1, kolem 1715?, 1741?	552

Kozomín , Václav Špaček (architektura), Ondřej Dubke (sochařská výzdoba), sloup s reliéfem Panny Marie s Ježíškem (Staroboleslavského paládia) a se sochami světců na návsi u domu čp. 20, po 1726	563
Mikovice (část města Kralupy nad Vltavou) , Václav Špaček (architektura), Ondřej Dubke (sochařská výzdoba), Jan Petr Baumgartner (kamenické prvky), pilíř se sochou Panny Marie (Bolestná) a s dalšími sochami světců v obci na rozcestí komunikací, 1735	571
Mšeno , neznámý autor, pilíř se sousoším Panny Marie (Immaculata) a s dvojicí soch na náměstí Míru, 1. čtvrtina 18. století?	584
Obříství , neznámý autor, dvoustranný sloup se sochami Panny Marie s Ježíškem (Madona Lactans), sv. Karla Boromejského a s dalšími sochami světců na náměstí Svatopluka Čecha, 1714	590
Řepín , neznámý autor, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého na návsi v obci, 1693, neexistuje	601
Řepín , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Václava na návsi v obci (posléze v zahradě domu čp. 121), 1. polovina 18. století?, neexistuje	604
Zeměchy (část města Kralupy nad Vltavou) , neznámý autor, pilíř s plastikou sv. Jana Nepomuckého u hráze rybníka proti budově bývalé hájovny, 1860	605